

І.В. Лиса,

студентка ННІ педагогіки;

науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри початкової освіти та культури фахової мови **Підгурська В.Ю.**

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Комікси як метод зацікавленості учнів на уроках української мови та літературного читання в початковій школі.

В українській освіті реалізується концепція Нової української школи, яка базується на розширенні та оновленні методів викладання, мета якого – покращення рівня вивченого матеріалу учнями. Зважаючи на активний розвиток інформаційного простору учитель має використовувати нові технології зацікавленості й пояснення уроків для якісного засвоєння матеріалу учнями.

У сучасному світі вчителю потрібно не лише привернути увагу учнів, але вміти її утримати. Вважаємо, що доцільним є введення в систему освіти творчого підходу, наприклад, використання коміксів, що відносяться до, так званих, арт-технологій.

Мета статті – розкрити доцільність використання коміксів як окремого методу зацікавленості учнів на уроках української мови та літературного читання в початковій школі.

Виклад основного матеріалу. Пізнання навколишнього світу та інформації є складним фізіологічним і психологічним процесом, який об'єднує у собі використання трьох типів сприйняття: аудіовізуальний – звуками, візуальний – картинками та кінестетичний – емоціями. Психологи вважають, що 80 % сучасних учнів візуали і тільки 20% – аудіали [3, с. 4]. Отже для кращого та ефективнішого пояснення матеріалів вчителю доцільно використовувати візуальні методи на уроках. Адже методи візуалізації допомагають зацікавити учнів та оптимізувати навчально-виховний процес у

початковій школі. Саме технології візуалізації сприяють стимулюванню розвитку мисленнєвої діяльності й уяви дитини, що збільшує обсяг навчального матеріалу для творчого засвоєння його учнями.

Візуалізація на рівні зображення сприяє цілеспрямованому й постійному розвитку творчих можливостей учнів. Н. Кузьменко надає таке визначення поняттю "візуалізація" – це створення та представлення графічного образу текстової інформації, що робить її наочною, а отже, зручнішою для аналізу та осмислення [3, с. 7]. Зазначимо, що про необхідність використання візуалізації на уроках у своїх дослідженнях говорили сучасні науковці, серед яких В. Далінгер, Н. Резник, А. Вербицький, Ю. Плотинський та інші.

У сучасному світі є багато методів візуалізації навчального матеріалу як електронних так і фізичних: комп'ютерні презентації; флеш анімації; відео/аудіо матеріали; зображення; схеми; графіки; інтелекткирти та комікси. Сприймання візуальної інформації є більш ефективним, оскільки зображення швидше систематизується, а кольорові образи завдяки включенню емоційної складової ліпше сприймаються на психологічному рівні людини, що дозволяє учителю не лише урізноманітнити проведення уроку, а й пояснити більшу кількість матеріалу.

Одним з інноваційних методів навчання та розвитку творчих навичок учнів у початковій школі є комікс. За великим тлумачним словником сучасної української мови надається таке визначення поняттю коміксу, як популярне серійне видання з малюнків з короткими оповіданнями, які утворюють соціальну розповідь розважального характеру [1, с. 539]. У сучасному комунікативному просторі комікси розглядають як самостійний інформаційний продукт у системі соціальних комунікацій, які безпосередньо впливають на розвиток учнів. Сучасні дослідники К. Полякова та О. Сонін надають таке визначення поняттю "комікс" – це "серія чорно-білих або кольорових розважальних малюнків, що ілюструє розвиток сюжету, представлений мінімальним, здебільшого діалогічним, текстом; коміксом є суміжні малюнки

та інші зображення у смисловій послідовності призначені для передачі інформації та для викликання в глядача естетичного почуття" [6, с. 88].

У психолінгвістиці комікс розглядають як вид мовного твору, який сприймається, осмислюється й розуміється як текст, що функціонує у сполученні з невербальними компонентами. Основною ознакою коміксу за цим визначенням виступає піктографічне письмо яке створюється за допомогою зображення предметів графічними методами, накресленнями й малюнками. Літературознавець Ф. Лакасен називає комікс примиренням малюнка та слова в розповіді, де головне семіотичне навантаження приходить на малюнок.

Використання коміксів, як засобу зацікавленості учнів у навчальному процесі стає актуальним, коли мова йде про викладання і засвоєння дітьми складного навчального матеріалу на уроках української мови та літературного читання в початкових класах [5, с. 125]. Під час пояснення нового матеріалу на уроках української мови для кращого сприймання, усвідомлення та запам'ятовування вчитель часто застосовує схеми, малюнки, таблиці тощо. "Розповідь в картинках", поєднує в собі, як текстову інформацію так і наочно-образну складову, та сприятиме кращому засвоєнню навчального матеріалу. Вдале поєднання зображення та тексту урізноманітнює навчально-виховного процес, стимулює розвиток уявлення та мислення дітей, а також дозволяє учням швидко ознайомитися з інформацією.

Комікси надають можливість дитині краще уявити літературний твір й запам'ятати його зміст на довше. На відміну від звичайного тексту комікс має ще й графічне представлення поданих фактів, подій, що описані у літературному творі. Також особливою рисою будь-якого коміксу для дітей є відсутність, так званого, «перенасичення інформації» завдяки обмеженій кількості тексту. Саме тому, комікси є ефективним засобом привертання уваги на урок української мови та літературного читання в початковій школі. Як стверджував Д. Елдер – дослідник в області візуальної грамотності «Комікс – це потужний засіб для швидкого запам'ятовування. Потенціал коміксу

обумовлений його наочністю, образністю та динамікою передачі інформації» [2].

За допомогою коміксів на уроках української мови учитель може пояснювати значення крилатих виразів та фразеологізмів. Також використовуючи графічний потенціал коміксів зручно пояснювати правопис префіксів або ж складних слів. Це можна побачити на рисунку 1.1. та на рисунку 1.2.

Рисунок 1.1. Пояснення фразеологізмів за допомогою коміксів.

Sweet Celebrations

Рисунок 1.2. Пояснення правопису префіксів за допомогою коміксів.

На основі коміксів можна розробити інтерактивні ігри, виконувати завдання в групах і парах. Наприклад: роздрукувати комікс, а потім розрізати зображення та попросити школярів розставити частини у правильній послідовності, щоб вийшла логічно побудована історія. Або ж створити комікси з пропущеними словами, які діти мають відновити.

Отже комікси є ефективним засобом зацікавленості учнів на уроках української мови та літературного читання в початковій школі. За рахунок стислості, граничності та не перевантаженості інформації у коміксах, вчитель може в доступній формі донести навчальну інформацію до учнів, а також урізноманітнити проведення уроків.

Список використаної літератури

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Укл. і ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.

2. Інформаційне агенство [Електронний ресурс]. Режим доступа : <http://www.interfax.by/article/1147457>
3. Кузьменко Н. І. Засоби візуалізації інформації на уроках української мови при вивченні теми «синтаксис» / Н. І. Кузьменко. – Київ, 2020. – 32.
4. Макллауд С. Зрозуміти комікс. Невидиме мистецтво / С. Макллауд. – Київ : Рідна мова, 2019.
5. Міщенко Н. І. Розвиток творчого потенціалу молодших школярів засобами інноваційних технологій. *На допомогу педагогу* : монографія. Херсон, 2017 С. 138-144.
6. Супрун О.Ю. Стріп - та веб – комікси, як засоби формування ключових і предметних компетентностей. *кривий ріг* : Криворізький державний педагогічний університет, 2019. 136 с.